

МОДЕЛЮВАННЯ УРОКУ ІНФОРМАТИКИ В УМОВАХ ОНОВЛЕННЯ ПРОГРАМ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

7. Українська педагогіка в персоналіях – XIX століття / За редакцією О. В. Сухомлинської / навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, у двох книгах // “Либідь”, – К., 2005, кн. 1., с. 133 – 136.

REFERENCES

1. Losev, A. F. (1995). *Slovar antichnoy filosofii* [Dictionary of antique philosophy]. Moscow: Miridey, 232 p. [in Russian].

2. Ilyasov, I. I. (1992). *Sistema evristicheskikh priemov resheniya zadach* [System of Heuristic Techniques for Problem Solving]. Moscow: Izd-vo Rossiyskogo otkrytogo universiteta [Russian Open University Publishing], 140 p. [in Russian].

3. Locke, J. (2008). *Dumky pro vykhovannia. Istorii zarubizhnoi pedahohiky. Khrestomatiia* [Some Thoughts Concerning Education. History of Foreign Pedagogics. Reading-book] (eds. Ye. Kovalenko, N. Bielkina), Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury, p.186–201. [in Ukrainian].

4. Kontseptsiiia rozvytku dystantsiinoi osvity v

Ukraini, zatverdzhena Postanovoio MON Ukrainy vid 20 hrudnia 2000 [Development Concept of Distance Education in Ukraine, approved by the Resolution of the Ministry of Education of Ukraine of December 20, 2000]. <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>

5. Dmitrieva, L. & Likhachev, D. (Ed.). (1969). “Izbornik”. Sbornik proizvedeniy literatury drevney Rusi [Anthology. Composite Book of Literature of the Ancient Rus]. Moscow: Khudozhestvennaya literatura, 800 p. [in Russian].

6. Delokarov, K. Kh., Branskiy, V. P. & Pozharskiy, S. D. et al. (2003). *Sinergetika i poznanie sotsialnykh transformatsiy* [Synergetics and Cognition of Social Changes]. *Sinergeticheskaya paradigma. Chelovek i obshchestvo v usloviyakh nestabilnosti* [Synergetic Paradigm. Man and Society in a Volatile Environment]. (Ed.). O. N. Astafeva, Moscow: Progress-Traditsiya, p. 18–36. [in Russian].

7. Sukhomlynska, O. V. (Ed.). (2005). *Ukrainska pedahohika v personaliiakh – XIX stolittia* [Ukrainian Pedagogics in Personalities – XIX century]. Textbook for College Students, in Two Volumes, Kyiv: “Lybid”, vol. 1, p. 133 – 136. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 23.08.2017

УДК 373.3.016:004

Вікторія Гринько, кандидат психологічних наук,
доцент кафедри природничо-математичних дисциплін
ДВНЗ “Донбаський державний педагогічний університет”

Марина Королькова, вчитель інформатики
Краматорської загальноосвітньої школи I – III ступенів № 11

МОДЕЛЮВАННЯ УРОКУ ІНФОРМАТИКИ В УМОВАХ ОНОВЛЕННЯ ПРОГРАМ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У статті представлена модель уроку інформатики в початковій школі, яка відповідає останнім змінам у програмі, що полягають у зміні цілей, а не стандартів навчання, у зміні підходів, а не результатів навчання. Досліджено стан питання у вітчизняних джерелах. Розглядаються методичні засади створення уроку, його характерні ознаки, визначається вплив сучасних методів викладання на взаємовідносини учнів між собою та вчителем. Представлена модель уроку, яка була апробована під час вивчення теми “Графіка”, та довела свою ефективність. Головна перевага запропонованої моделі уроку – це висока активність учнів на уроці. Подібна модель адаптується до різних типів уроків, у тому числі комбінованого.

Ключові слова: модель уроку, урок інформатики, інтерактивні методи, оновлення програм, початкова школа.

Табл. 1. Літ. 8.

Викторія Гринько, кандидат психологических наук,
доцент кафедры естественно-математических наук
ГВУЗ “Донбасский государственный педагогический университет”

Марина Королькова, учитель информатики
Краматорской общеобразовательной школы I – III ступеней № 11

МОДЕЛИРОВАНИЕ УРОКА ИНФОРМАТИКИ В УСЛОВИЯХ ОБНОВЛЕНИЯ ПРОГРАММ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ

В статье представлена модель урока информатики в начальной школе, соответствующая последним изменениям в программе, которые заключаются в изменении целей, а не стандартов обучения, в изменении подходов, а не результатов обучения. Исследовано состояние вопроса в отечественных источниках, рассматриваются методические основы создания урока, его характерные признаки, определяется влияние современных методов преподавания на взаимоотношения учащихся между собой

МОДЕЛЮВАННЯ УРОКУ ІНФОРМАТИКИ В УМОВАХ ОНОВЛЕННЯ ПРОГРАМ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

и учителем. Представленная модель урока, была апробирована при изучении темы “Графика”, и доказала свою эффективность. Главное преимущество предложенной модели урока – это высокая активность учащихся на уроке. Подобная модель адаптируется к различным типам уроков, в том числе комбинированного.

Ключевые слова: модель урока, урок информатики, интерактивные методы, обновление программ, начальная школа.

**Victoriya Hrynko, Ph.D. (Psychology), Associate Professor of
the Natural and Mathematical Sciences Department
State Higher Educational Institution “Donbass State Pedagogical University”
Maryna Korolkova, Teacher of Informatics
Kramatorsk Secondary School of the I – III degrees № 11**

THE MODELLING OF LESSON OF COMPUTER STUDY IN CONDITIONS OF UPDATING THE PROGRAMMES OF PRIMARY SCHOOL

The need of modelling a modern lesson of Computer Study in terms of updating the primary education programmes is associated with the significant changes in various aspects of educational practice – the learning content, forms and methods of teaching, building “subject-subject” relationships.

The results of the study of the theoretical foundations of the research problem focuses on the fact that during the modern lesson of Computer Study a teacher should apply the different methods that require the students to active the learning activities, aimed not only at the assimilation of ideas and knowledge, but on forming the basic vital competences.

While the main principle is to respect the student’s individuality and to take into account in the education content the spiritual potential with the aids of initiation to human culture, taking the aspect of social experience.

The authors present the model of the lesson of Computer Study in the primary school, corresponds to the recent changes of the program which involves the changing of aims but not the changing of learning standards, the changing of approaches, not the learning results.

As a result of the study it is proved that the created model of the Computer Study lesson allows to achieve the positive results. The main benefit of the proposed lesson model is the students’ high activity in the classroom. This model adapts to the different lesson types, including the combined one, where the aim of the lesson is both revising the material studied in the previous lesson, as well as learning the new material, and consolidating the educational material.

The authors use the interactive teaching methods as a method of simultaneous the obtaining and applying of knowledge. The teacher’s work aims at building the cognitive tasks for students, dividing it into the separate stages, identifying those stages that students will perform independently, thus organizing the self-informative activity of pupils.

The prospects of further researches are seen in the sharing the educational programmes, improving the methods and techniques of teaching; in organizing the creative team of teachers in the city whose task will be to improve the methods and techniques of training and develop the guidelines on carrying out the lessons of Computer Study in primary school.

Keywords: a lesson model, Computer Studies lesson, an interactive methods, the updating of programmes, a primary school.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв’язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Початок ХХІ ст. відзначився в Україні реформуванням освітнього процесу в радикальній формі. Загальноосвітня школа ХХІ ст. зумовлює нагальну необхідність переосмислення парадигми освіти, актуалізації змісту і технологій становлення індивідуальності учня як суб’єкта й проектувальника життя, створення життєвого простору, спрямованого на розвиток і саморозвиток компетентної конкурентоспроможної особистості, яка вміє творчо розв’язувати життєві проблемні ситуації, має прагнення на краще змінити своє життя і життєвий шлях своєї держави.

Першоджерелом модернізації шкільної освіти є осучаснення уроку як основної форми організації навчально-виховного процесу, тому вміння моделювати урок є нагальною потребою вітчизняного вчителя.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Аналіз наукових джерел та результатів педагогічного досвіду виявив різноманітні погляди на проблему моделювання уроку. Зокрема, О. Кучерук розглядає теоретичні питання проблеми моделювання сучасного уроку української мови з огляду на актуальність проектно-технологічного типу організаційної культури педагогічної діяльності [7]. Л. Коваль розкриває особливості моделювання уроку математики в площині сучасного бачення процесу

МОДЕЛЮВАННЯ УРОКУ ІНФОРМАТИКИ В УМОВАХ ОНОВЛЕННЯ ПРОГРАМ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

навчання, здійснення якого базується на виокремленні полів діяльності вчителя і учнів у контексті реалізації компетентнісного підходу [5]. С. Пірошенко пропонує синергетико-акмеологічну модель сучасного уроку в системі літературної освіти, акцентуючи увагу на понятійно-термінологічному інструментарії. У той же час, проблема моделювання уроку інформатики в умовах оновлення програм початкової школи ще недостатньо висвітлена в працях вітчизняних науковців [8].

Мета статті – розкрити особливості моделювання уроку інформатики в умовах оновлення змісту програм початкової школи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Технології в початковій школі є однією з ланок неперервної технологічної освіти, що логічно продовжує дошкільну освіту, створює базу для успішного опанування учнями технологій основної школи та здобуття професійної освіти. Згідно нового Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти метою освітньої галузі “Технології” є формування і розвиток в учнів технологічної, інформаційно-комунікаційної та основних компетентностей для реалізації їх творчого потенціалу і соціалізації у суспільстві [2]. Для досягнення зазначеної мети в початковій школі передбачається виконання таких завдань:

- формування уявлення про предметно-перетворювальну діяльність людини, світ професій, шляхи отримання, зберігання інформації та способи її обробки;

- здатності до формулювання творчих задумів, усвідомленого дотримання безпечних прийомів роботи та користування інструментами і матеріалами;

- розвиток пізнавальної, художньої і технічної обдарованості, технічного мислення у процесі творчої діяльності, навичок ручних технік обробки матеріалів, умінь користуватися технічною термінологією, художньою та графічною інформацією, вміння працювати з комп’ютером;

- виховання готовності до вирішення побутових питань шляхом застосування алгоритмів виконання технологічних завдань та навичок технологічної діяльності в практичних ситуаціях.

Виходячи з того, що до інноваційних тенденцій у сучасній початковій освіті в Україні належить перехід від традиційної (передача учням і засвоєння ними знань, умінь і навичок) до особистісно-орієнтованої парадигми навчання, в основі якої лежить повага до особистості дитини, визнання її природного прагнення і можливостей

не тільки пізнання, а й творення людської культури, можна сформулювати такі вихідні методологічні позиції, що суттєво впливають на нове розуміння як цілей, змісту, методів початкової освіти, так і побудови відносин учасників навчального процесу. При цьому головне – принцип поваги до особистості учня і врахування в змісті освіти його духовного потенціалу шляхом залучення до людської культури, взятої в аспекті соціального досвіду. Суттю навчального процесу при цьому стає цілеспрямоване перетворення соціального досвіду в досвід особистості.

На сучасному уроці інформатики вчитель має застосовувати різноманітні методи, що вимагатимуть від учнів активної навчальної діяльності, спрямованої не лише на засвоєння уявлень і знань, а й на формування основних життєвих компетентностей.

Вивчення педагогічного досвіду навчання молодших школярів дозволяє виділити ефективні випробувані методи, які системно поєднуються з іншими навчальними методами та органічно вписуються в загальну модель уроку. На уроках інформатики, де теоретичний матеріал чергується і поєднується з практичною роботою на комп’ютері, є змога робити процес навчання динамічнішим, урізноманітнити та забарвити подачу матеріалу і тому довше утримувати увагу учнів.

Результати моніторингу навчальних досягнень учнів дозволяють зробити висновок, що застосування інтерактивних методів позитивно впливає на формування пізнавальної самостійності молодших школярів. Спостерігається значне підвищення мотивації самостійної пізнавальної діяльності, особливо серед слабших учнів. Усі діти організовано включаються в роботу, проявляють інтерес до навчального матеріалу [6].

Покращуються взаємовідносини між учнями, постійно проявляється прагнення допомогти один одному, поділитися цікавою інформацією. Застосування нових способів роботи викликає й підвищений інтерес батьків до навчальної діяльності дітей [4]. У школярів виробляються уміння працювати в групі, удосконалюються комунікативні навички, добре розвивається усне мовлення. Якісно змінюється рівень сприймання матеріалу, уміння самостійного здобуття та практичного використання знань.

У методичній літературі визначають три етапи структурування уроків: моделювання, проектування і конструювання. Компонентами моделювання є тема, проблема, цілі, завдання, зміст, методи, прийоми та форми. Модель уроку спочатку

МОДЕЛЮВАННЯ УРОКУ ІНФОРМАТИКИ В УМОВАХ ОНОВЛЕННЯ ПРОГРАМ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

народжується у свідомості вчителя, розробляється загальна ідея його створення, тобто формулюється проблема з конкретної теми уроку і прогноуються шляхи її вирішення [1]. Моделюванням уроку є педагогічна діяльність вчителя, спрямована на створення системної моделі уроку. Основу побудови системної моделі уроку та її взаємопов'язаних компонентів становлять принципи цілісності, комплексності, поетапності [7].

Усі компоненти уроку перебувають у тісному зв'язку та визначаються метою уроку. Суттєвий вплив на визначення моделі уроку, а також на перебіг і результати здійснюють учасники навчально-виховного процесу – учні та вчитель. Від особливостей кожного з них значною мірою залежать вибір прийомів пізнавальної діяльності і продуктивність їх реалізації. Для сучасного уроку характерними ознаками є:

- гуманітарний потенціал і гуманізація навчання;
- варіативність і гнучкість моделі уроку;
- спрямованість уроку на особистість учня;
- системний підхід до моделі уроку та процесу навчання;
- повне засвоєння нового матеріалу на уроці;
- оптимізація форм роботи на уроці.

Складання моделі уроку передбачає три стадії:

- 1) вивчення мети;
- 2) розробку дидактичної моделі процесу;
- 3) визначення структури уроку.

Незалежно від матеріалу, який вивчається, комп'ютер дає змогу перетворити урок або його частину на захоплюючу гру, що значно підвищує інтерес до предмета. Творчі завдання, які не мають однозначної і односкладової відповіді або рішення, є практичними і корисними для учнів, пов'язані з їх життям, викликають зацікавленість та максимально служать цілям навчання.

До методів навчання, які роблять урок інформатики в початковій школі сучасним, можна віднести: роботу в малих групах; дидактичні ігри; використання суспільних ресурсів (запрошення фахівця, екскурсії); соціальні проекти і інші позакласні методи навчання (змагання, спектаклі, виставки, вистави, пісні і казки); інтелектуальні розминки; роботу з наочними довідниками, відео-та аудіо матеріалами; рольові ігри: “учень у ролі вчителя”, “кожен учити кожного”; метод проектів; розв'язання проблемних ситуацій.

Отже, створення моделі уроку передбачає:

- чітке визначення місця уроку в змістовому і в методичному аспектах у межах навчального курсу, розділу, теми;
- формулювання загальної мети вивчення матеріалу;

- вибір педагогічних методів, прийомів, технологій, використання яких забезпечить досягнення поставленої мети найбільш раціональним способом [3].

Реалізація експериментальної частини дослідження полягала в проведенні циклу уроків, змодельованих за наведеним нижче зразком. Ця модель уроку відповідає принципам оновлення програми початкової школи, що полягають у зміні цілей навчання, а не стандартів навчання та у зміні підходів у навчанні, а не результатів навчання.

У цій моделі уроку інформатики в 2 класі використовується метод проблемного викладу навчального матеріалу, який полягає в тому, що вчитель не тільки організовує передачу інформації різними способами, а і знайомить учнів із процесом пошуку розв'язання тієї чи іншої проблеми та евристичний (частково-пошуковий) метод, при якому вчитель організовує участь учнів у виконанні окремих кроків пошуку розв'язання проблеми. Роль учителя полягає в конструюванні пізнавального завдання, розчленуванні його на окремі етапи, визначенні тих етапів, які учні виконуватимуть самостійно. Тим самим вчитель організовує самостійно-пізнавальну діяльність учнів.

У ході уроку використано інтерактивні методи навчання як спосіб одночасного здобуття і застосування знань: робота в парах, “акваріум”, “мікрофон”, “незакінчені речення”, “мозковий штурм” та кейс-метод.

Важливою під час проведення уроку є організація педагогом за допомогою певної системи способів, методів і прийомів такого навчального процесу, в основі якого лежать суб'єкт-суб'єктні відносини вчителя і учня; багатосторонньої комунікації, конструювання знань учнями, використання самооцінки і зворотного зв'язку, активності кожного учня.

Тема. Програми для створення за змінювання графічних зображень. Створення зображень (2 клас).

Мета:

1. Навчальна. Створення умов для розширення знань учнів про роботу в середовищі графічного редактора.

2. Розвивальна. Розвивати вміння створювати графічні зображення у середовищі графічного редактора, змінювати їх, зберігати; розвивати просторову уяву, пам'ять, логічне мислення, творчі здібності. Розвивати в учнів інформаційно-комунікаційну компетентність для реалізації їх творчого потенціалу.

3. Виховна. Виховувати інтерес до вивчення інформатики. Сприяти вихованню естетичного смаку.

**МОДЕЛЮВАННЯ УРОКУ ІНФОРМАТИКИ В УМОВАХ ОНОВЛЕННЯ
ПРОГРАМ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ**

Таблиця 1.

Структура уроку

Назва етапу	Зміст	Час
Організаційний момент		
Розминка	Робота на інтерактивній дошці з програмою “Сходинки до інформатики”, розділи “Лісова галявина”, “Розібрані малюнки”.	1-2 хв.
Закріплення матеріалу попереднього уроку	Робота з підручником.	2-3 хв.
Пояснення нового матеріалу	Оголошення теми і завдань уроку (пояснення вчителя супроводжується демонстрацією).	3-5 хв.
Робота в зошитах, розв’язування задач	Розв’язування задач демонструється на дошці у вигляді комп’ютерної презентації.	5-7 хв.
Фізкультхвилинка	Виконання музичної фізкультхвилинки або віршовано-казковий варіант виконання фізичних вправ	1 хв.
Пояснення до виконання завдання. Інструктаж з правил безпеки	Використовується програма “Сходинки до інформатики”, демонструється та коментується розділ “Як поводитися з комп’ютером”	1-2 хв.
Формування практичних навичок. Робота з комп’ютером	Виконання учнями практичного завдання на створення графічних зображень у середовищі графічного редактора, зміну та збереження зображень.	10-15хв.
Релаксація	Виконання вправ для очей	1 хв.
Підбиття підсумків уроку	Інтерактивна вправа “Незакінчене речення” (можна поєднати з вправою “Мікрофон”). Вербальне оцінювання роботи учнів на уроці.	1-2 хв.

Обладнання та матеріали: персональні комп’ютери, проектор, інтерактивна дошка, прикладне програмне забезпечення, освітні комп’ютерні презентації.

Тип: урок засвоєння нових знань.

Очікувані результати.

Учень (учениця):

- *впізнає* значки та назви середовищ для створення та змінювання графічних зображень;

- *уміє* створювати найпростіші зображення та змінювати їх, використовує для цього інструменти графічних редакторів;

- *використовує* у своєму мовленні слова зображення, палітра.

У ході виконання експериментальної частини дослідження за календарним планом охоплено уроки теми “Графіка”, в якій, як і в більшості уроків інформатики початкової школи, переважає тип засвоєння нових знань, відмічено підвищення пізнавальної активності учнів під час кожного етапу уроку. Це обумовлюється використанням системи способів, методів і прийомів такого навчального процесу, в основі якого лежать суб’єкт-суб’єктні відносини вчителя і учня; багатосторонньої комунікації; конструювання знань учнями; використання зворотного зв’язку.

Змодельований підхід у навчанні молодших

школярів дозволив досягти очікуваних результатів з опанування теми “Графіка”, а саме: учні мають уявлення про комп’ютерну графіку та способи її подання, впізнають значки та назви середовищ для обробки графічних зображень, уміють створювати та змінювати зображення з використанням інструментів графічного редактора, додають підписи до зображень, уміють знаходити та переглядати в Інтернеті задане зображення, називають пристрої для опрацювання графічних зображень, використовують у своєму мовленні слова: зображення, картина, фото, палітра, дозвіл на використання. У цілому, учні ширше використовують нові інформаційні технології у своїй навчальній діяльності та в життєвих ситуаціях, вільніше орієнтуються у світі інформаційних технологій.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Розроблена модель уроку інформатики в початковій школі відповідає засадам оновлення програми, що полягають у зміні цілей, а не стандартів навчання, у зміні підходів, а не результатів навчання. Виходячи з цього, вчитель не тільки організовує передачу інформації різними способами, а і знайомить учнів із процесом пошуку розв’язання тієї чи іншої ситуації,

МОДЕЛЮВАННЯ УРОКУ ІНФОРМАТИКИ В УМОВАХ ОНОВЛЕННЯ ПРОГРАМ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

організує участь учнів у виконанні окремих кроків пошуку розв'язання задачі.

У цій моделі уроку використано інтерактивні методи навчання як спосіб одночасного здобуття і застосування знань. Робота учителя спрямовується на конструювання учнями пізнавального завдання, розділення його на окремі етапи, визначення тих етапів, які учні виконуватимуть самостійно, тобто вчитель організує самостійно-пізнавальну діяльність учнів.

Перспективи подальших досліджень вбачаються в поширенні розвивальних програм, вдосконалюванні методів та прийомів навчання; у створенні міської творчої групи вчителів інформатики, задача якої полягатиме у вдосконалюванні методів та прийомів навчання та розробці методичних рекомендацій з проведення уроків інформатики в початковій школі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексєєнко І. В. *Моделювання уроку елективного курсу з англійської мови Вітайте до України для учнів старшої школи* / І. В. Алексєєнко // <http://chito.in.ua> – 2017; опубл. 15.01.2017 – Режим доступу: <http://chito.in.ua/modelyuvannya-uroku-elektivnogo-kursu-z-anglijsekoyi-movi-zavi.html>

2. *Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти* // mon.gov.ua – 2011; опубл. 23.11.11. – Режим доступу: [http://mon.gov.ua/content/Osvita/post-derzh-stan-\(1\).pdf](http://mon.gov.ua/content/Osvita/post-derzh-stan-(1).pdf)

3. *Державний стандарт початкової загальної освіти* // mon.gov.ua – 2011; опубл. 20.04.11. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/content/Osvita/derj-standart-pochatk-new.pdf>

4. *Інтелектуальні ігри в початковій школі* // упоряд. Ю. Є. Багдакова. – Х.: Вид. група "Основа", 2006. – 192 с.

5. Коваль Л. *Особливості моделювання сучасного уроку математики в початковій школі відповідно до проблем її реформування* / Л. Коваль // *Гірська школа Українських Карпат*. – 2015. – № 12–13. – С. 139–144.

6. *Компанець Н. М. Дидактичні ігри в системі ігрового інтегрованого навчання* / Н. М. Компанець. – К.: ЗМОГА, 2003. – С. 65–75.

7. Кучерук О. А. *Моделювання як структурний елемент проектування сучасного уроку української мови* / О. А. Кучерук // *Українська мова і література в школі*. – 2014. – № 5. – С. 6–10.

8. Пирошенко С. *Синергетико-акмеологічна модель сучасного уроку в системі літературної*

освіти / С. Пирошенко // *Педагогічний дискурс*. – 2014. – Вип. 16. – С. 151–155. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/peddysk_2014_16_30

REFERENCES

1. Aliksieienko, I. V. (2017). *Modeliuvannia uroku elektivnogo kursu z anhliiskoi movy Zavitaite do Ukrainy dlia uchniv starshoi shkoly* [Modelling a lesson of the elective English course Welcome to Ukraine for high school students]. Available at: <http://chito.in.ua/modelyuvannya-uroku-elektivnogo-kursu-z-anglijsekoyi-movi-zavi.html>. [in Ukrainian].

2. Derzhavnyi standart bazovoi i povnoi zahalnoi serednoi osvity (2011). [State standard of basic and full comprehensive secondary education]. Available at: [http://mon.gov.ua/content/Osvita/post-derzh-stan-\(1\).pdf](http://mon.gov.ua/content/Osvita/post-derzh-stan-(1).pdf) [in Ukrainian].

3. Derzhavnyi standart pochatkovoї zahalnoi osvity (2011). [State standard of primary comprehensive education]. Available at: <http://mon.gov.ua/content/Osvita/derj-standart-pochatk-new.pdf> [in Ukrainian].

4. Bahdakova, Yu. Ye. (Ed.). (2006). *Intelektualni ihry v pochatkovii shkoli* [Mind games in primary school]. Kharkiv: Osнова Publ., 192 p. [in Ukrainian].

5. Koval, L. (2015). *Osoblyvosti modeliuvannia suchasnoho uroku matematyky v pochatkovii shkoli vidpovidno do problem yii reformuvannia* [Modelling features of modern mathematics lesson in primary school in accordance with the problems of its reform]. Mountain School of the Ukrainian Carpathians, no. 12–13, pp.139–144. [in Ukrainian].

6. Kompanets, N. M. (2003). *Dydaktychni ihry v systemi ihrovoho intehrovanoho navchannia* [Educational games in the game integrated educational system]. Kyiv: ZMOGA Publ., pp. 65–75. [in Ukrainian].

7. Kucheruk, O. A. (2014). *Modeliuvannia yak strukturnyi element proektuvannia suchasnoho uroku ukrainskoi movy* [Modelling as a structure element of a modern Ukrainian language lesson projecting]. *Ukrainska mova i literatura v shkoli* [The Ukrainian language and literature at school]. No.5, pp.6–10. [in Ukrainian].

8. Piroshenko, S. (2014). *Synerhetyko-akmeolohichna model suchasnoho uroku v systemi literaturnoi osvity* [Sinergetic and acmeological model of a modern lesson in the system of literary education]. *Pedagogical discourse*, vol.16, pp.151–155. available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/peddysk_2014_16_30 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 20.07.2017